

Sygn. akt II Ca 12/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Teresa Kolbuc**

Sędziowie: **SSO Beata Piwko (spr.)**

SSO Małgorzata Klesyk

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lutego 2015 r.

sprawy z wniosku P. G. i M. G.

z udziałem (...)w W., (...)w W., (...) w W.

o zatwierdzenie uchylecia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

na skutek apelacji wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 13 sierpnia 2014 r., sygn. akt VIII Ns 295/14

postanawia: zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie II (drugim) w całości i zatwierdzić uchylene się od skutków prawnych niezłożenia w terminie przez M. G.i P. G.oświadczenia w przedmiocie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po A. G., synu J.i G., zmarłym 30 marca 2013 r. w C.; oddalić wniosek uczestnika (...)w W.o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 12/15 Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w Kielcach postanowieniem z 13 sierpnia 2014r. zatwierdził uchylene się od skutków prawnych niezłożenia w terminie przez S. P.oświadczenia w przedmiocie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po A. G.synu J.i G.zmarłym 30 marca 2014r. w C., oddalił wnioski M. G.i P. G., orzekł o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia Sąd ten ustalił stan faktyczny, z którego wynika, że A. G. zmarł 30.03.2013r., miał trójkę dzieci, przed śmiercią mieszkał samotnie. W styczniu 2013r. przeszedł udar mózgu, cierpiał na cukrzycę i niedokrwienie kończyn dolnych. Od 2008r. nie opuszczał samodzielnie mieszkania. Na 10 dni przed śmiercią przebywał w zakładzie opiekuńczo- leczniczym w C.. W codziennych obowiązkach pomagała mu córka; spadkodawca ponadto korzystał z pomocy opiekunki. P. G. pracował „w delegacjach” 3,5 tygodnia w miesiącu. Ojca odwiedzał na krótko po to, aby dowiedzieć się jak się czuje.

M. G. 27.02.2008r. został tymczasowo aresztowany, a następnie do 27.08.2012r. przebywał w zakładzie karnym.

A. G. nie mówił swoim dzieciom o swoich zadłużeniach finansowych.

O niespłaconych zobowiązaniach finansowych S. P.dowiedziała się w czerwcu 2013r.. 11.06.2013r. M. G.odebrał przesyłkę sądową zawierającą nakaz zapłaty w stosunku do spadkodawcy, a następnie przekazał ja siostrze. S. P. (1)w

sprawie nakazu zapłaty kontaktowała się telefonicznie z biurem obsługi interesanta sądu, a także kierowała do sądu pisma. O kolejnych zadłużeniach spadkodawcy S. P. dowiedziała się z korespondencji przychodzącej do mieszkania w K. przy ul. (...) w lutym 2014r. Wówczas rodzeństwo wspólnie przeszukało mieszkanie spadkodawcy, nie znalazło jednak żadnych dokumentów potwierdzających zaciągnięcie przez ojca zobowiązań finansowych.

M. G. i P. G. nie podejmowali żadnych czynności zmierzających do ustalenia rozstrzygnięcia sądu w sprawie, w której sąd wydał nakaz zapłaty przeciwko ich ojcu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek S. P. i na podstawie art. 1019§1i2 k.c. w zw. z art. 84§1i2 k.c. zatwierdził uchylenie się od skutków prawnych nie złożenia w terminie przez S. P. oświadczenia w przedmiocie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po A. G., a oddalił M. G. i P. G..

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego wnieśli M. G. i P. G., którzy zarzucili obrazę przepisu prawa materialnego, a to art. 1016k.c. poprzez jego niezastosowanie. Skarżący ponadto wskazali w uzasadnieniu apelacji, że wszyscy razem starali się wspólnie działać w celu zakończenia powyższej sprawy. Wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie ich wniosku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy z urzędu dopuścił dowód z uzupełniającego przesłuchania M. G. i P. G. na okoliczność podejmowanych przez nich czynności zmierzających do wyjaśnienia stanu majątkowego spadkodawcy, a w szczególności czy posiadał on długi, gdzie oraz w jakiej wysokości. W niniejszej sprawie wystąpiły wyjątkowe okoliczności uzasadniające dopuszczenie przez sąd z urzędu ww. dowodu. Sąd Rejonowy bowiem postanowieniem z 6.08.2014r. przesłuchał uzupełniająco tylko S. G., nie podając przyczyny takiego procedowania. Dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny, a zatem potrzeba jego przeprowadzenia materializuje się wtedy, gdy pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W art. 299 k.p.c. mowa jest o przesłuchaniu stron (obu stron). Sąd może wprawdzie przeprowadzić dowód z przesłuchania tylko jednej strony jednak warunkiem jest, aby przesłuchanie drugiej było niemożliwe. Jak wynika z treści tego przepisu, sąd nie przesłuchuje stron co do wszystkich faktów będących przedmiotem postępowania dowodowego, lecz tylko co do faktów spornych, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i to jedynie wówczas, gdy albo przeprowadzone dowody nie pozwoliły wyjaśnić istoty sprawy albo gdy nie ma dowodów, które pozwoliłyby wyjaśnić tę istotę. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy bezpodstawnie pominął dowód z uzupełniającego przesłuchania skarżących w charakterze strony. Mając jednak na uwadze, że postępowanie apelacyjne jest kontynuacją postępowania przed sądem pierwszej instancji, a sąd odwoławczy ma obowiązki analogiczne do obowiązków sądu pierwszej instancji - w tym obowiązek ustalenia stanu faktycznego (w oparciu o prawidłowo, zgodnie z przepisami o postępowaniu dowodowym, przeprowadzone dowody), oceny zebranego materiału dowodowego oraz subsumcji faktów pod wybraną normę prawa, Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe w sposób wskazany powyżej.

Na podstawie przeprowadzonego dowodu Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, że S. P. podejmując czynności działała także w imieniu swoich braci. Rodzeństwo wspólnie podejmowało decyzje jakie kroki przedsięwziąć zarówno w celu ustalenia czy ich ojciec miał długi, jakiego rodzaju one były, a także jaki będzie ich los po śmierci spadkodawcy. Zeznania skarżących są wiarygodne. Znalazły one potwierdzenie także w zeznaniach S. P., która na rozprawie 6.08.2014r. zeznała: „ja zajmowałam się tą sprawą i braci o tym informowałam telefonicznie”. Zasadą jest, że przy ocenie dowodów uwzględnia się wszelkie okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla mocy, wiarygodności poszczególnych dowodów, nie tylko treść danego przeprowadzonego dowodu, ale i wszelkie towarzyszące mu okoliczności, nie wyłączając składanych oświadczeń, wyjaśnień, wcześniejszych zachowań, w ramach wszechstronnego rozważenia materiału sprawy, w oparciu o które Sąd może wyrobić sobie przekonanie o wiarygodności określonego dowodu. Istotne jest w niniejszej sprawie zestawienie treści zeznań wnioskodawców choćby z treścią wniosku złożonego w niniejszej sprawie, a także faktu, że zarówno P. G., jak i M. G. udzielili pełnomocnictwa swojej siostrze do reprezentowania ich w przedmiotowej sprawie przed sądami. Reasumując w

ocenie Sądu Okręgowego także skarżący podjęli w odpowiednim czasie działania zmierzające do ustalenia stanu spadku. Mając zaś na uwadze, wykształcenie skarżących, ich status społeczny i materialny zasadne jest przyjęcie, że zostały spełnione przesłanki pozostawania w błędzie co do stanu majątku spadkowego także przez P. G.i M. G.. (art.1019§1i2ik.c. w zw. z art84§1i2k.c.). Powyższe dało podstawę Sądowi II instancji do zmiany zaskarżonego orzeczenia na podstawie art.386§1k.p.c. w zw. z art.13§2k.p.c.

Niezasadny jest natomiast zarzut apelacji naruszenia prawa materialnego, art.1016k.c.

Z przepisu tego wynika, że spadkobierca, który nie złożył w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, jest uważany za przyjmującego spadek z dobrodziejstwem inwentarza, jeżeli przynajmniej jeden spadkobierca przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Orzeczenie Sądu I instancji nie zmieniało w żaden sposób tej zasady. Przepis ten bowiem określa zakres odpowiedzialności za długi spadkowe.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zasądzenia na rzecz uczestnika (...)

I Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego

w W.kosztów postępowania apelacyjnego. Wnioski tego uczestnika zostały oddalone, apelacja wnioskodawców została uwzględniona.

SSO B.Piwko SSO T. Kołuc SSO M.Klesyk